Niets van deze uitgave mag gekopieerd of overgenomen worden in welke vorm dan ook zonder de voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de VZW Olens Radiomuseum en/of oorspronkelijke auteur(s).

© Olens Radiomuseum VZW

Olens Radiomuseum

Vrijdag 10 april 1992

De Marconist

Trimestrieel tijdschrift

Jaargang 6 / Nummer 2 : Mei 2001

Afgiftekantoor OLEN
verantw. uitgever : P. Van Opstal
Gerheiden 43, 2250 Olen
Tel. : 014/214749

De Marconist

Tijdschrift van het Olens Radiomuseum
trimestriële uitgave

Oprichter en voorzitter : Pieter Van Opstal, Gerheiden 43, Olen, 014/21 47 49

Secretaris : Bruno Brasseur, J.E.Claeslaan 33, Nijlen, 03/481 93 77

Penningmeester : Johan Van Opstal, De Elst 2, St. Pieters-Leeuw

Raadsleden : André Criekemans, Drijhoek 17, Geel, 014/58 87 73
(Verantwoordelijke herstellingen)

Germain De Bruycker, Velodromstraat 2, Herentals, 014/70 56 64
(Verantwoordelijke radio-onderdelen)

Roger Staelens, Wateringen 6, Bouwel, 014/51 98 74

Lidgelden : Ereleden : 500 BeF
Leden : 300 BeF (zonder lidblad : 200 BeF)

Adres museum en cafetaria : Gerheiden 39 - 41, O.L.V. Olen

Openingsuren : donderdag, van 13u tot 18u
zaterdag, van 13u tot 18u (herstellen radio's elke zaterdag)
zondag, van 10u tot 12u en van 14u tot 18u

Algemene Statutaire Vergadering : éénmaal per jaar, de 4de maandag van januari ;
De leden worden twee weken op voorhand verwittigd

Artikels zijn vrij over te nemen, met vermelding van bron en auteur (er is nog vraag naar redacteurs !)

Woordje van de voorzitter.

Beste vrienden van het Olens Radiomuseum,

Misschien denkt U : nu komt "De Marconist" vroeg ! Neen, vanaf dit jaar verschijnt ons ledenblad vier maal per jaar, dus in februari, mei, augustus en november.
Ook dit jaar hebben enkele leden afgehaakt, maar er zijn er ook bijgekomen, zodat ons ledenaantal op dit ogenblik terug gelijk staat, 105 leden : we mogen dit zeer goed noemen.

Zoals U weet zijn wij bereid herstellingen uit te voeren voor onze leden, doch door het grote aanbod van herstellingen, die dan meestal niet gemakkelijk zijn, zien we ons verplicht er voor dit jaar ook geen meer te aanvaarden, anders loopt ons werk voor het museum zelf te ver achterop. Voor raadgevingen mag U nog steeds op ons beroep doen, en dan is dat met plezier gedaan. Hoe meer U ons komt bezoeken, hoe liever.

Vanaf 16 juni zal in ons cafetaria een fototentoonstelling lopen. Foto's van Olenaars en Olense bezienswaardigheden die bij de meeste Olenaars nog in het geheugen zitten.
Beste vrienden, ik wens U nog veel leesgenot in dit blad dat toch weer een flinke inhoud bezit

Piet Van Opstal.

Inhoudsopgave :

	bladzijde
- Colofon	2
- Woordje van de voorzitter + inhoudsopgave	3
- Het rekenhoekje	4
- Een beetje nostalgie mag er ook zijn	5
- Wist u...	6
- Radio in de kijker	7
- Reparatie van de Philips BX290U	9
- Restaurieren macht Spass	10
- Evenementenagenda en museumnieuws	13
- Donderdag 27 april 1933	14
- Rottigheid en schoonheid	16
- Voor u gelezen : raparatietips voor radiolampen	17
- Solderen zonder lood	22
- Hoe onze radio-aanwinst aan de praat krijgen ?	24
- Effectieve ledenlijst tot 26.04.2001	27
- Bericht museumdag 20.05.2001	28
- Oplossing puzzel Nr 11 en ORM zoekertjes	29

Erratum : in onze vorige uitgave is er een vervelende tijpfout getreden in het artikel "Hoe onze pas verworven aanwinst aan de praat krijgen" van Roger Staelens : p 26, 8ste en 9de laatste regel : "kop" moet zijn "knop". Onze schroeven staan misschien wel los, maar onze koppen moeten nog niet afgevezen worden !

HET REKENHOEKJE.

PUZZEL NR 11.

We hadden het vorige keer eens over wat anders dan Elektronica. Hopelijk was het plezant en heeft zoon of kleindochter ook kunnen meezoeken.
Terug naar de Elektriciteit (of Elektronica). Kort en goed : alle weerstanden in deze schakeling hebben een waarde van 10 Ohm ; wat is de vervangingsweerstand ?
Zoals gewoonlijk vindt u de oplossing achteraan.

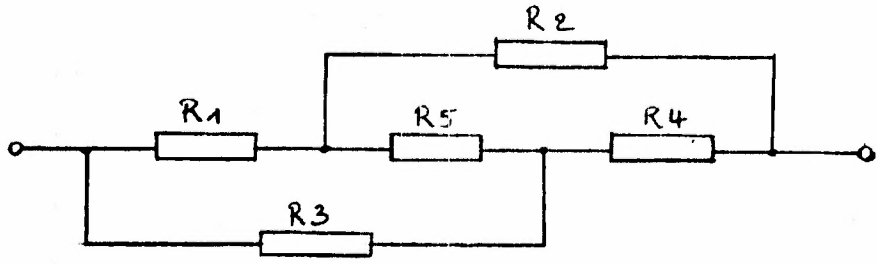

R1 = R2 = R3 = R4 = R5 = 10 Ohm

Bruno Brasseur.

CENTRALE VERWARMING

VAN DER LINDEN RAYMOND

Mokes

Tel. : 014 / 50.04.54
GSM : 0477 / 20 60 87
BTW 701.469.158
HRT 78 450
Rek . 652 - 0909

Molenbaan 55
2290 Vorselaar

... EN EEN BEETJE NOSTALGIE MAG ER OOK ZIJN !

(de drie foto's komen uit een "Patriote Illustré" van 1928, in 1963 door mezelf uit het vuur gehaald, waar mijn broertjes hem ingegooid hadden ! Vandaar de mindere kwaliteit der foto's. In onze volgende uitgaven zullen er nog regelmatig getoond worden)

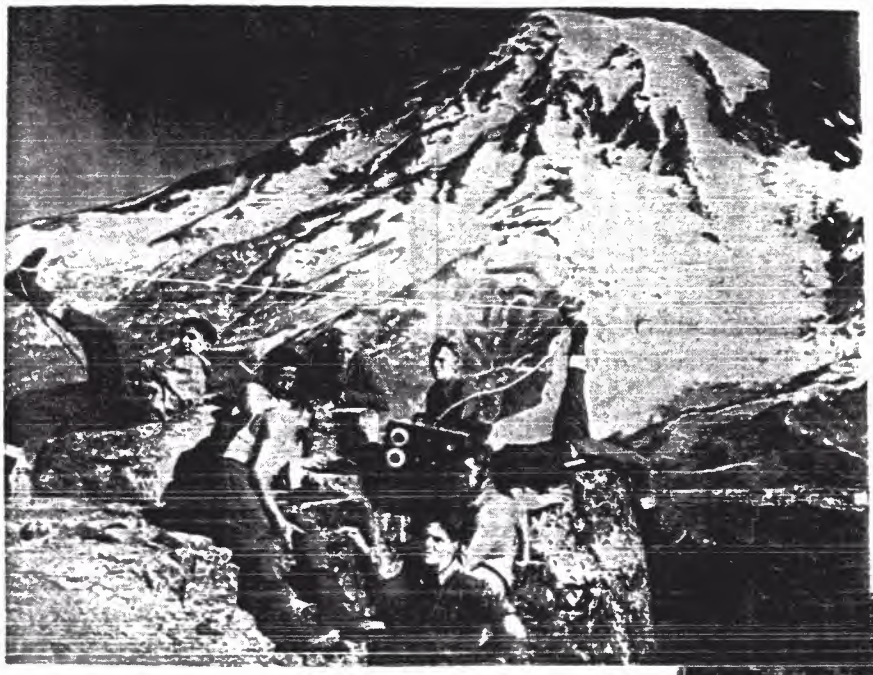

Een geïmproviseerde radio-antenne.

Een groep toeristen heeft in het Noord-Oosten van de Verenigde Staten de "Rainier" bergen beklommen (de oude cascadebergen). Ze hadden een radiotoestel meegesleurd tot op een hoogte van 2.100 m. waar ze op een hier getoonde pittoreske wijze hun antennedraad opgespannen hebben : de ontvangst op deze hoogte schijnt ideaal te zijn.

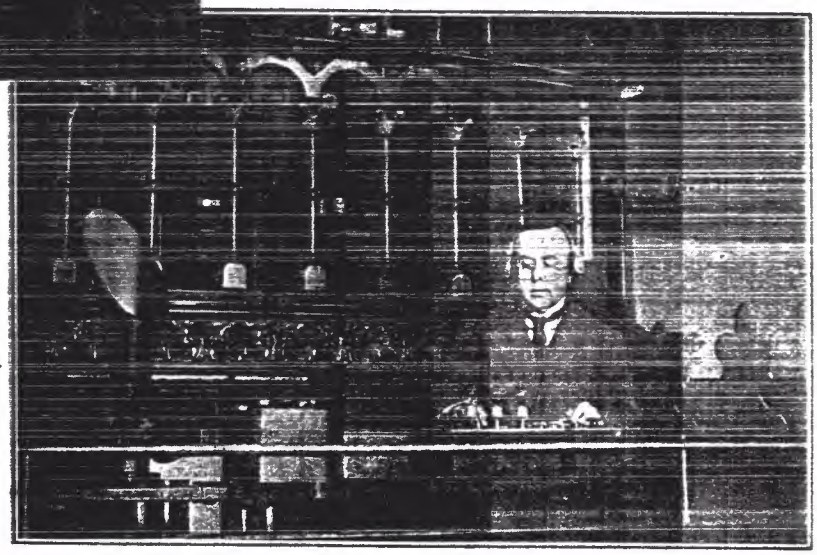

De radio in de tempel.

Een Amerikaanse dominee houdt een redevoering die door de radiotelegrafie uitgezonden wordt in een straal van 60 mijlen.

De president van Cuba doet een mededeling langs de radio.

Mr. Alfredo Zayas, president van de Cubaanse republiek, is een fervente radioliefhebber. Hier ziet men hem aan zijn bureau, terwijl hij een politieke mededeling doet, die door al de luidsprekers van het eiland herhaald worden.

Bruno Brasseur

WIST U ...

° dat ons museum weer een kleine nieuwe look gekregen heeft in de vorm van nieuwe presentatiekaartjes voor de 360 geëxposeerde stukken. Ze komen recht uit de computer, en werden door een printer (die we beiden zelf nog niet bezitten) afgedrukt. Het ziet er nu alweer een beetje beter uit. De volgende stap zal zijn : een chronologische, geschiedkundige presentatie met dc nodige teksten, foto's en tekeningen. Ideeën en uitvoerders gevraagd !

° dat er op het vroegere werk van ons nieuw bestuurslid Germain (De Bruyker voor wie hem nog niet kent) een tekenaar in dienst was, die zijn plannen altijd ondertekende met de letters "T U P". Toen een slimme ingenieur toch eens wou weten wat dat nu eigenlijk betekende, was het lukrake antwoord : "Trek uw plan " . Ge moet maar durven !

° dat wij met de moed in de schoenen afscheid hebben moeten nemen van onze **"Pottenbreker"**. Inderdaad, onze brouwer en samensteller van de Pottenbreker, Eddy Bosmans, is er om verscheidene redenen mee gestopt. Spijtig Eddy, want 't was een lekker biertje !
Wij zijn dus moeten gaan uitkijken naar een vervanger, en hebben die gevonden in de **"Kameleon"**, een biologisch ambachtelijk gebrouwen Tripel van zeer hoge kwaliteit (..en lekker !). Hij komt van brouwerij "Den Hopperd", een kleine brouwerij te Ramsel. Brouwers zijn Bart en echtgenote Ann. Kom hem maar eens proeven in ons cafetaria !

° dat wij in ons cafetaria een fototentoonstelling gaan houden over de mensen van Olen. We gaan er speciaal voor zorgen dat de foto's dateren uit een herkenbare periode, dat is plezanter voor de bezoekers. Start voorzien 16 juni. We rekenen erop dat tenminste al onze leden een kijkje komen nemen. Maak reclame, mensen !

° dat Piet, nu het goed weer wordt (?), gaat starten met de werken in de garage. De juiste bestemming is nog niet gekend : exposeren van onze juke-boxen en een paar meubelradio's ? (maar dan moet het dak verhoogd worden) - of een winkeltje om stukken en onderdelen te kunnen verkopen ? We zien wel. Dat al die bereidwillige helpende vrijwilligers zich maar klaar maken !

° dat Philips reeds vanaf 1919 in België aanwezig is : toen werd het eerste bedrijf in Brussel opgericht. Later rezen verscheidene fabrieken uit de grond : 1929 te Leuven, 1954 te Bierges-les-Wavre, 1955 te Hasselt en Turnhout. De sociale zetel is vanaf 1919 in Brussel gevestigd.

° Dat Germain (weeral !) vroeger eens herstellingen aan 't uitvoeren was aan een rack van opgestapelde versterkers. Toen hij terugkwam van het middageten rookte een der versterkers verschrikkelijk ! Hij schakelde onmiddellijk de stroom uit, maar het bleef roken. Germain in paniek natuurlijk ! Maar toen hij het van naderbij bestudeerde had hij het gauw door : tijdens het middageten had een van zijn collega's er niet beter op gevonden het uiteinde van een lang plastieken darmpje tussen de koelvinnen van een der versterkers te "foefelen", en de rest van het darmpje onzichtbaar enkele meters verder te voeren. Die collega was nu ongemerkt sigarettenrook in het darmpje aan 't blazen !!

&&&&&&&&&&&&&

Radio in de kijker

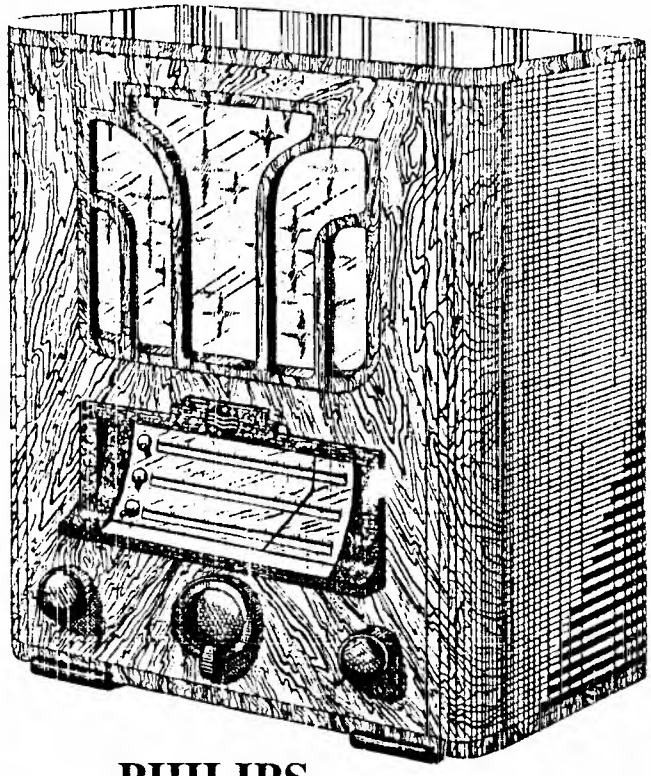

Merk : **PHILIPS**

Type : **525 A**

Netspanningen : 103V - 111V - 118V - 127V - 135V - 143V - 155V - 196V - 210V - 225V - 240V - 253V.

Buizen :

L1 = AK1	L5 = E443H
L2 = AF2	L6 = 1823
L3 = AB1	L7 = 8046
L4 = E446	L8 = 8046

Bouwjaar : 1935

Golflengten : MG : 199 - 552 m
LG : 760 - 1900 m

Afmetingen : H : 41 cm
B : 35 cm
D : 27 cm

Behuizing : Hout, knoppen en sierkaders in bakeliet.

525 A

S:	1,21. 22,23,2,3,4,6,7. 22,8,9. 10,11,12,13. 14,15. 24. 16,17. 18, 19, 20.
C:	33,9. 9,35. 12. 1,36,18,19 13,5,2,10,37,4. 11,3. 14. 17. 15,16. 22. 32,23,26. 24. 25,31. 29,30. 6. 27. 7. 28,34.
R:	6. 3. 2,1. 11,14. 12,13. 7. 4 8. 10,9. 5,15,16.

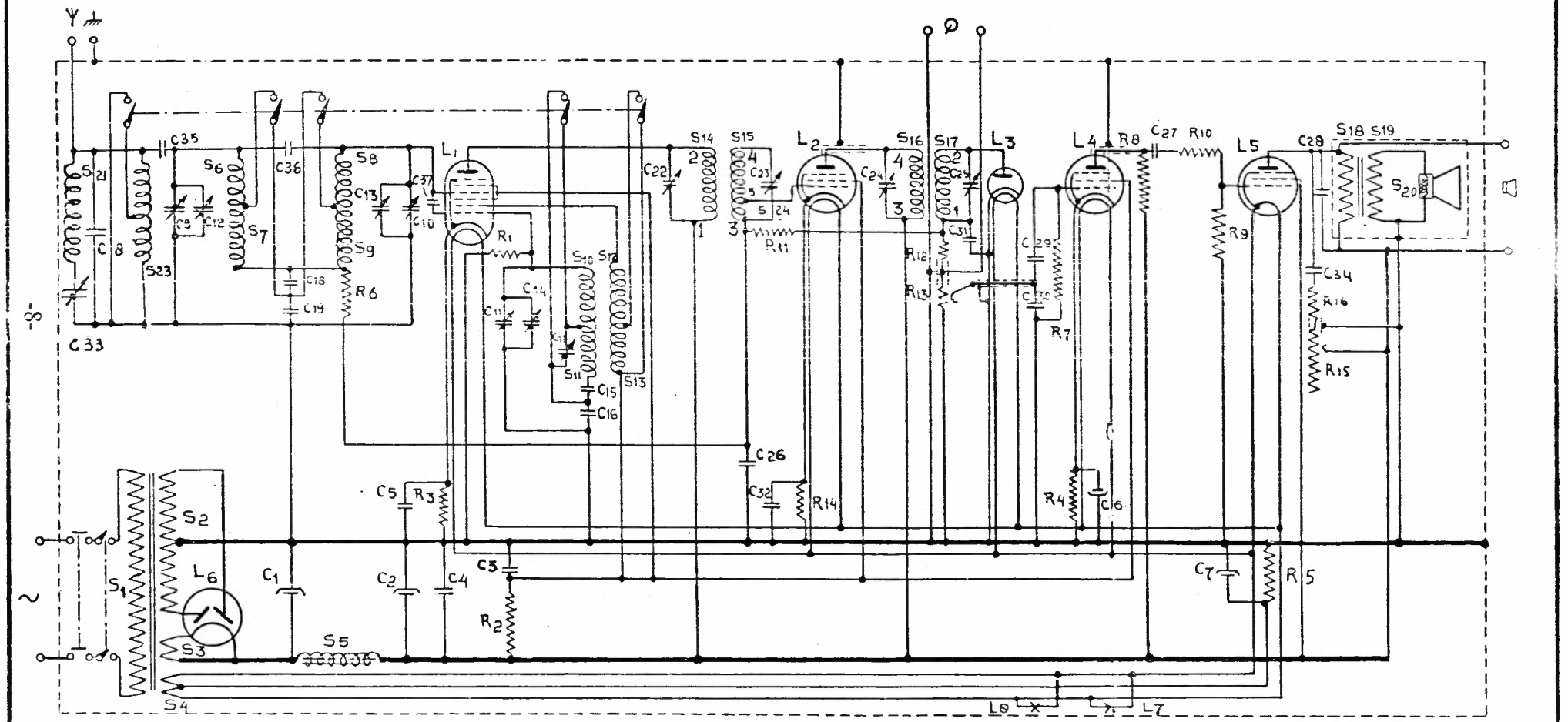

Reparatie van de

PHILIPS BX 290 U

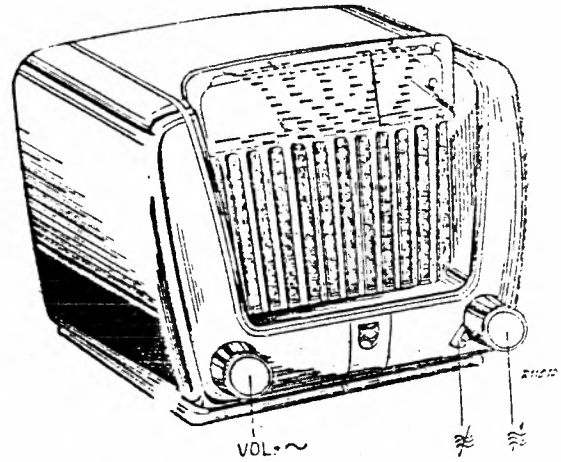

Een tijdje geleden had een radiozendamateur collega een radio welke niets deed.
Dus eens kijken wat er te zien is.
Ontkasten ... ging vanzelf. Het inwendige bekijken ..in eerste aanblik niets te zien.
Bij nadere bestudering viel op dat een grote groene weerstand (zoals later bleek R2 t/m R5 te zijn) een beetje losse draadjes te bebben ..doorgebrand dus ! Welke waarde had deze deel weerstand ? Een deel doormeten had geen zin omdat de draad echt kapot was. Bij doormeten op 220 en 110 volt geen weerstand op de stekker pennen. Kijken ..meten ..kijken ..meten ... gaf verder geen soelaas. Dus ... aangeziende contributie voor 2001 nog betaald moest worden, gelijk wat extra en de vraag aan Piet om een copie van het schema te maken resp.te toe te zenden. Gelukkig kwam het verlossende schema eraan. Perfect piet !!! BEDANKT.
Na bestudering van het schema was al gauw duidelijk welke weerstand het was (waren) en kon begonnen worden met vervangende weerstanden te plaatsen. Weer meten ..kijken ..en ja hoor..er moest iets fout zijn met de gloeidraad van een buis (of erger buizen). Maar gelukkig ..alleen de UY41 zijn gloeidraad was defect. Op de voet een gewone silicium diode geplaatst en de gloeidraad even doorverbinden en ja hoor de rest gloeit. Met een meter na de diode de gelijkspanning en de rimpel met de scoop gemeten ..erg grote rimpel !...de condensatoren cl en c2 los en vervangen door twee andere elcos ..weg rimpel..Cl of C2 geen capaciteit. Tot zover dus alles onder controle..maar nu nog een andere buis .... Gelukkig komt de collega de week daarop met een aantal buizen uit een sloop radio en jawel er zit een UY41 tussen..Gloeidraad meten ..oke! erin gezet (na de diode eruit gehaald te hebben) en... spanningen ..rimpel..oke .maar geen geluid ..???? Een beetje prikken op rooster B4 de UL41 geeft duidelijke brom oke! Met een frequentiegenerator een piepje op 452 kHz middenfrequent ...jawel duidelijk ..ook oke ! Nu naar B1 van de UCH42..even eruit en 't is een UCH 41 ?? is er al naar het toestel gekeken of..? Nu was er bij de meegebrachte buizen ook een UCH42 ...! Dus die er in en.... SPELEN.... GEMAAKT!!
Het uittikken van dit verslag gaat veel vlugger dan het maken hi hi
Piet nogmaals bedankt voor het nette schema !!!..zonder dit was het echt een zeeeeeer lange reparatie geworden.
Verder iedereen succes met reparatie en de oude radio hobby!!

Kees van der Bie
(holland)

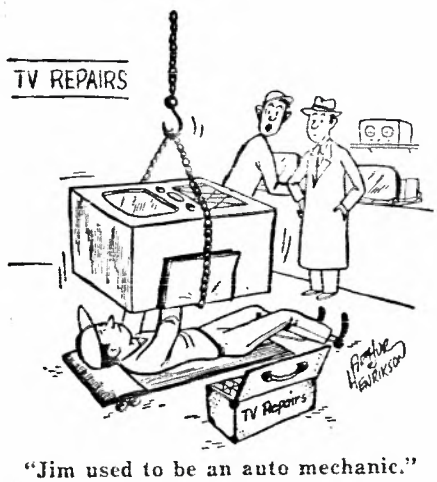

"Jim used to be an auto mechanic."

"Just hold still a minute, sir, a little solder will do the trick."

RESTAURIEREN MACHT SPASS

...of het plezier van het restaureren.

door Ernst Erb.

Vertaling : Bruno Brasseur
Correctie en nazicht : Rooske Brems
en Angelika Lange

Zevende deel.

Polieren en afnemen met staalwol

Deze beide uitvoeringen zijn bij radio's in het algemeen niet nodig, daar men niet die glans wil bereiken, die bij sieraden nagestreefd wordt met "French Polish". Volledigheidshalve vermelden wij hier toch die methode. Voor toestellen uit de 50er jaren en later gebeurt dit werk slechts eenmaal na het aanbrengen van de polyesterlak.
Na iedere tweede of derde laag poliert of schuurt men een weinig, maar wel overal iets, van de aangebrachte laag weg. Daarvoor wordt een polierdoek gebruikt (geen stofvod) of schuurpapier met fijnheidsgraad 400, uitierlijk 600. Het bovenvlak verfijnt daardoor en neemt een intensieve glans aan. Vòòr ieder schuren moet men enige uren wachten, zodat de lak een zekere hardheid kan bereiken. Het aantal benodigde laklagen hangt afvan het gewenste uitzicht.

In de plaats van het polierdoek kan men een katoenen doek en een poliermiddel gebruiken (bv Polifac), om vooral de laatste laag een glad oppervlak te geven. Om te polieren - echter niet om schellak aan te brengen - voldoen watten, daar nu geen draadjes meer blijven kleven. Het middel brengt men op de gereinigde laklaag aan met draaiende bewegingen. Laten drogen, en de opgedroogde, grauwe aanslag met cirkelvormige bewegingen en met krachtige druk met een katoenen doek afpolieren, Het doek dikwijls omdraaien om steeds met zuivere delen te wrijven. Men wrijft het voorwerp in het licht (zodat men het oppervlak goed ziet) zuiver en vrij van strepen. Geen schuurpasta's of schuurpolierpasta's gebruiken, daar hiermee geen glans bereikt wordt.

Het afhemen van het volledig gedroogde vlak met staalwol verfijnt dit nog verder. Het voorwerp ziet er vooral niet meer net gelakt uit of vertoont niet meer de "glans van het nieuwe". Indien deze glans moet verschijnen, dan krijgt het voorwerp een laatste aanbreng na het werk met de staalwol, of men poliert het met een katoenen doek. Men mag staalwol niet verwarren met staalspanen, die voor het afwrijven van parketvloeren dienen. Staalwol is zacht, langvezelig, niet gekruld en heeft geen scherpe kanten. Goede kwaliteiten roesten niet. Men werkt met een vlakke prop en zorgt ervoor dat de langsrichting van de staaldraden haaks staan op de houtnerven en de schruurrichting. Men snijdt staalwol met de schaar van het pak, om verwondingen te vermijden bij het afscheuren en om een zuiver pak te behouden. Het afnemen moet met matige druk gebeuren opdat men geen strepen in de laklaag zou schuren. Een klein aantal wrijfbewegingen volstaan om zo weinig mogelijk lak af te nemen.

Celluloselak

Deze lak past de industrie voor radio's toe vanaf de 30er tot de 50er jaren. Ze droogt nog sneller dan schellak en laat zich spuiten - of met de borstel aanbrengen. Een flexibele en resistente huid ontstaat. Als onderlaag diende dikwijls een mattine (zie zesde deel) op basis van was-terpentijn (vernis).

Polyesterlak

De met hoge glans gepolierde oppervlakken van de latere 50er jaren zijn gebaseerd op tweekomponentenlak. Bij heel kleine schrammen mag de verbeteringspolitoer in de verhouding 1 : 2 met polierspiritus verdund worden. Met een stofbal poliert men de te herstellen plaats; voor het eindpolieren neemt men polierolie. Overblijvende polierolie verwijdert men daarna met polierwater. Een diepere schram wordt met het schraapstaal behandeld (zie vijfde deel). Als altematief kan men voorzichtig natschuren met steeds fijner schuurpapier met korrel 320, 400 en 500. Daarna poliert men met polierzalf ofpolish.

Indien de polyesterlaag geheel verdwenen is of lakscheuren vertoont, schuurt men tot op het hout en kleurt men de te herstellen plaats met waterbeits. Men mag geen spiritus- of salmiakbeits gebruiken. Bij dikke lagen komt eerst het schraapstaal aan de beurt. Na het fijnschuren dept men met een mes wat polyesterlak op, trekt men na het verharden met het schraapstaal af, schuurt en poliert men. Om inzinkingen te vermijden gebeurt het werk met het schraapstaal afwisselend langs - en haaks op de richting van de houtnerven. De laatste schuur- en polierbewegingen moeten op de te herstellen plaats naar buiten uit aangebracht worden. Het schuren gebeurt in de langsrichting van de nerven. Elk bovenvlak poliert men na met polish. Verscheidene graden van glans of matheid zijn te bereiken door meer of minder te polieren. Kleurloze of gekleurde matte lak kan direkt gespoten worden. Kanten van toestellen laten zich behandelen met een schuimstoffen sponsje en een passende gekleurde kantenlak, waarbij men met lichte druk over de kanten wrijft.

Vernis

Vernis (Engels varnish ; Frans vernis) is geen lak, maar een vloeistof, die, in dunne lagen aan de lucht blootgesteld, langzamerhand tot een vaste, lange tijd elastisch blijvende massa verstijft. Alle drogende oliën, bv. lijnolie, zijn als vernis te gebruiken, Voor de eerste aanbreng neemt men een mengeling van ongeveer 50% vernis en terpentijnolie, die dient voor het verdunnen van de vernis. Er bestaan een hoop recepten voor het bereiden van goede vernis. De volgende gemakkelijk te bereiden soda- en zeepresistente mengeling is afdoend gebleken:

Helgele hars van Pistacia terebinthus,
opgelost in olie, terpentijn of alkohol

De lijnolievernis met terpentijn als oplosmiddel is zeer geliefd. Vernis blijft kleurloos en laat zich gemakkelijk met anilinekleuren mengen; het aanbrengen gebeurt met de borstel. Twee of drie lagen voldoen, waarbij laag na laag minder oplosmiddel mag toegevoegd worden. Men begint met een verhouding van ongeveer 50 %. Tussen het opstrijken en goed drogen van de vernis effent men met een fijn schuurdoek of schuurpapier. Vernis kwam bij radio's zelden in aanmerking als ondergrond voor celluloselak.

Barbecue !

't Is weer zo ver ! Op zaterdag 15 september barbecue. Maar eerst gaan we een kijkje nemen in een interessante kazerne te Brasschaat, nl de CEM (Centre for Evaluation and Testing of Material). De kazerne bezit 4 hoofdafdelingen : bewapening en munitie, voertuigen alle soorten, labo (textiel en verven) en metrologie (metingen). Op 15 september is het opendeurdag van 10u tot 17u. Wij spreken af op de parking van het museum te 13u. Tijdens de rondwandeling worden de dorstigen éénmaal gelaafd. We zijn terug vòòr 17u en dan is het barbecue. De prijs ramen we voorlopig op500BeF per man (zonder drank). Degenen die er vorig jaar bijwaren weten dat Emmy en Xandra het met hart en ziel, en professioneel aanpakken !

Details en inschrijvingsmogelijkheid in het boekje van augustus. Maar noteer alvast de datum in uw agenda !

Gemengde aanbreng

Het oppervlak is bezaaid met kleine vlekken van een bepaalde kleur, wier dunne randen een hellere toon aanwijzen. Met enige handigheid zijn gebreken in deze mengeling door bierschuim en een aangepaste meubelbeits te herstellen. Tot mijn spijt weet ik niets méér over het procédé.

Kronengrond[1] - keldergrond

Hieronder verstaat men olievrije grondlagen uit nitro-celluloselakken, Natuurhout krijgt hiermede een grondlaag, zonder dat de kleur of de struktuur van het hout verandert. Een daarna aangebrachte olielak verandert het hout niet meer: het blijft blank.

Volgende aflevering zal handelen over "Hartgummi" (rubber met zwavel verwarmd tot 250-260 graden Celcius). Volgens de schrijver is dit in het Engels "vulcanite of ebonite" (eboniet dus), maar hij maakt in een verder hoofdstuk onderscheid tussen hartgummi en eboniet.

Het boek **"Radios von Gestern"** van Ernst Erb is te verkrijgen bij :
HEROLD Verlagsauslieferung Gmbh, Kolpingring 4, D-82041 Oberhaching / München

Fax 0049-89-61 38 71-20

Bruno Brasseur.

[1] In het Duits "Kronengrund"

EVENEMENTEN AGENDA

MEI **Zondag 20**
Museumdag : museum de hele dag open. Gratisch toegang (ook voor niet-leden) - zie p 28.

JUNI **Zaterdag 16**
Opening fototentoonstelling. De tentoonstelling zal voorlopig duren tot het einde van de maand.. Inkom gratis (zie ook p 22).

Zaterdag 23
Tweede NVHR radioruilbeurs te Doorn, Sporthal Steinheim, Wijngaardsteeg 1

SEPTEMBER **Zaterdag 15**
Bezoek kazerne CEM te Brasschaat en daarna barbecue (zie p 12)

Zaterdag 29
Herfstruilbeurs VLHR (adres later meegedeeld)

DECEMBER **Zondag 16**
veiling VLHR (adres later meegedeeld)

MUSEUMNIEUWS

Magic jukebox museum

Speciaal voor onze laatste nieuwe leden Julien en Francine uit Wetteren : wij hebben in Vlaanderen nog geen ander echt radiomuseum ontdekt (vergeef ons als er wel een bestaat), maar er is wel een jukebox museum, dat, buiten een 80-tal jukeboxen, ook een grote partij radio's tentoonstelt. De jukeboxen dateren van de jaren 1946-1964 : "1946 omdat de jukebox pas na de tweede wereldoorlog zijn intrede deed in de Belgische cafés en danszalen en 1964 omdat alle grote fabrikanten rond die tijd met modellen op de proppen kwamen waarbij van het wisselmechanisme en de draaitafel van buitenaf zo goed als niets meer te zien was" (volgens het foldertje van het museum).
Veel van de tentoongestelde jukeboxen spelen muziek van de jaren 30-80. Zoals bij ons is er een cafetaria.

Adres : Robswalle 12, 8930 Menen.

Nationaal Museum van douane en accijnzen

Als U wil weten hoe vindingrijk onze medemensen geweest zijn om douaniers met alle mogelijke trucs te misleiden en hoe slim onze douaniers geweest zijn om die trucs te doorzien (getuigen al de tentoongestelde confiscaties - o.a. een ivoren constructie van onschatbare waarde), of "hoe U niet" alkohol mag stoken, of wat het gereedschap was en is van de douaniers, dan moet U zeker eens een kijkje gaan nemen in dit boeiende museum.
De inkom is gratis en het museum is open alle woensdag-namiddagen tussen 14u en 16u en op afspraak.
Tel. : 03/229 22 42. Groepen betalen 500 Bef voor de gids.
Adres: Kattendijkdok-Oostkaai 22 te 2000 Antwerpen (in het gebouw van Douane en Accijnsen).

VAN DONDERDAG 27 April 1933

PROGRAMMA

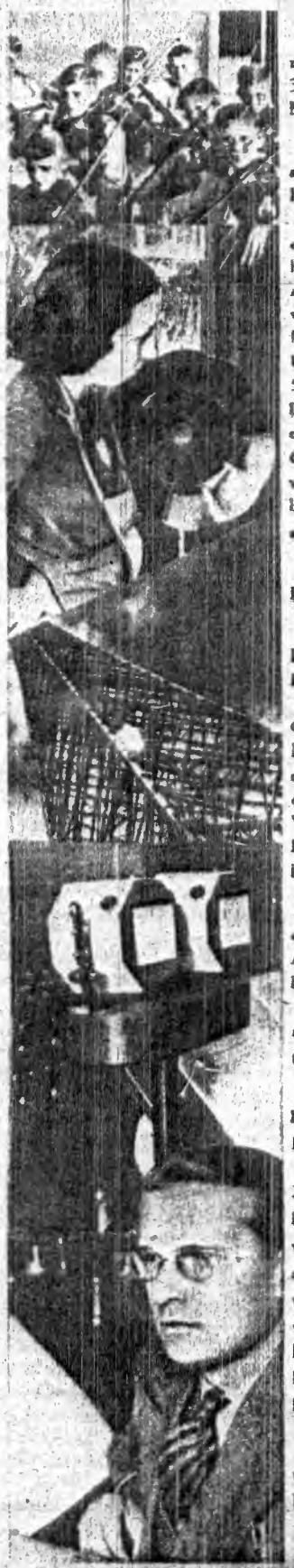

12 uur. — Godsdienstige muziek.

1) Kantick-studie, orgel, Sittard; 2) Domine Deus, koor met orgel, Cesar Franck; 3) Ave Maria, Schubert; 4) Jerusalem, Mendelssohn; 5) Alleluia, koor, Händel.

12 u. 20. — Gramofoonplatenkoncert, afgewisseld door een optreden van den heer Gaston Denvoz, deklamator.

1) Kikimora, orkest, Liadow; 2) Kann es möglich sein? uit « Het land van den lach », Lehar, gez. door Richard Tauber met orkest leid. Lehar; 3) Eerste optreden van den heer Denvoz : a) Ballade, Marie Boddaert; b) Allerzielen, Alice Nahon; 4) Uitnoodiging tot den wals, orkest, Weber; 5) Beim zu zwei uit « Het land van den lach », Lehar, duo door Richard Tauber en Vera Schwarz met orkest leid. Lehar; 6) Tweede optreden van den heer Denvoz : a) Miserieverzoeken, Alice Nahon; b) Avondliekens, Alice Nahon; 7) Fantasie op « Aida », orkest, Verdi.

13 uur. — Nieuwsberichten van het N. I. R.

13 u. 10. — Koncert door het klein orkest van den omroep, o. l. v. den heer P. Loemans.

1) Ouverture van « De twee Dagen », Cherubini; 2) Twee karakteristieke stukken, Albeniz, a) Barcarolle; b) Torre Bermeja; 3) Napolitaansche heneworst, Vincent d'Indy; 4) Drie walsen voor klavier, Van Hoof, soliet : heer Paul Douliez; 5) Doodenmarsch van een Meikever, L. Dubois; 6) Hofbal, wals, Lanner.

17 uur. — Symfonisch koncert door het orkest van den omroep, o. l. v. den heer A. Meulemans, gewijd aan werken van Frans Liszt.

1) Preludiën; 2) Tweede hongaarsche rapsodie; 3) Christus vincit; 4) 14e hongaarsche rapsodie.

17 u. 45. — Kinderuurtje o. l. v. Nonkel Jan, m. m. v. leerlingen uit het Sint-Paulus-instituut van Gent.

1) K. V. R. O.-strijdlied, A. Meulemans; 2) Bloemke uit Jezus' Hofken, door Nonkel Jan; 3) Oud-Vlaamsche liederen, bewerkt door Kan. Van Nuffel, a) O Jesu soet; b) Kerstlied; c) Ghequetst ben ic van binnen; d) Het viel een hemels douwe, voor koor; 4) De groote bril van Nonkel Jan; 5) Moderne liederen, a) De Nachtegaal, L. Vander Haegen; b) De Muis, H. Lelaerts, koor; 6) Avondgebed.

18 u. 30. — Godsdienstig uurtje m. m. v. de Schola der Z. E. P. Dominikanen te Leuven.

1) Vespers; 2) Invitatorium uit de metten; 3) Jesum tradidit, Th. L. De Vittoria; 4) Stetit Jesus, Cyprianus de Rore; 5) Responsorium uit de Mis; 6) Virtute magna, C. Porta.

19 u. 10. — K. V. R. O.-nieuwsjes en Praatje door E. P. Schroons, O. P., over : « De Katholieke Vredesaktie in Vlaanderen ».

19 u. 30. — Nieuwsberichten van het N. I. R.

20 uur. — Koncert door het radio-orkest, o. l. v. den heer Karel Walpot.

1) Radetzky-marsch, Strauss; 2) Ouverture van het « Romeinsch Karnaval », Berlioz; 3) La Feria, symfonische suite, Lacome; 4) Campana a Sera, karakterstuk, V. Billi; 5) La madriparivienne, walsen, Tellam.

20 u. 45. — « Op bezoek in het Vaderhuis » indrukken na de Rome-bedevaart door Nonkel Jan.

21 uur. — Wagner-koncert door het symfonisch orkest van den omroep, o. l. v. M. Arthur Meulemans, m. m. v. den heer J. J. Sterkens van de Kon. Vl. Opera te Antwerpen.

1) Inleiding tot den 3en akt van « Lohengrin »; 2) Liederen door den heer J. J. Sterkens, tenor : a) Lohengrin's afscheid, b) Graal-recitaal uit « Lohengrin »; 3) Woudgeruisch; 4) Cavatine uit den 2en akt van « De Vliegende Hollander », door den heer J. Sterkens; 5) Ouverture van « De Vliegende Hollander ».

21 u. 55. — Avondgebed.

22 uur. — Nieuwsberichten van het N. I. R.

22 u. 10. — Gramofoonplatenkoncert. Selektie uit « Il Trovatore », Verdi.

Een dagje radio in 1933 ! (uit het weekblad "De Vlaamsche radiogids")

b.v.b.a.
CONSULTANTS IN GRAPHICS
DESIGN AND PRINTING

ALLE DRUKWERKEN

VAN ONTWERP TOT VERZENDING

BRUSSELSESTEENWEG 104
1980 ZEMST

TEL. 015 / 62.16.01
FAX. 015 / 62.16.89
GSM. 0495 / 23.61.83
E-mail: j-w@pandora.be

B.V.B.A. SLAETS Marc

Vierhuizen 1d - 2250 Olen

Zink en sanitaire werken
Centrale verwarming
Alle herstellingen

Tel. (014) 21 67 81 Fax (014) 21 82 17 BTW BE 447.805.151

Rottigheid en schoonheid

De rottigheid kwam altijd nadien. Dat was zowat het punt dat hem het meeste stoorde. Veel gelul en gezeik. Hoofdpijn kreeg hij ervan. 'Waarom? Waarom? Waarom?' plachte (een woord dat op z'n minst ook 2000 jaar oud is) hij dan te denken terwijl hij zijn gezicht volstrekt bezorgd in de plooi hield. Hij bekeek gretig haar guitige mondje. Ze had een heel mooi gebit. Maar daarvoor moest ze haar bek dichthouden en glimlachen. Ze hield zelden haar bek. Hij anticipeerde (idem) op haar relaas dat simpelweg good girl – bad guy kon worden voorgesteld (alsjeblieft, 3 werkwoordsvormen na elkaar). 'Stomme geit, waarom vertel je dit aan mij?' dacht hij maar hij antwoordde strikt volgens de etiquette. Maw. hij zei haar wat ze wilde horen. Toen was zijn bestaan nog duister. Haar fletse trui (godbetert, flets in het kwadraat, dat was het) was zowat (weer dat woord. Tja, je kan zowaar zowat in je leven wat af zowatten) het enige flauwe schijnsel dat hij waarnam (hij kweekt een voorkeur aan voor meerlettergrepige werkwoorden). De kleur loonde dan nog niet eens de moeite. Hij kreeg de indruk dat hij zijn tijd aan het verknallen was. 'Ik ben mijn tijd aan het verknallen' zei hij tegen zichzelf. 'Daar ben ik het volledig mee eens,' stemde hij in. Zodoende (een woord om waarlijk op af te knappen) zorgde hij ervoor dat h et opgepikte geratel van het zielige trutje voor hem ophield. "Hou je bek, zielig trutje."
Hij stond op van de houten bank. Schudde zijn jas opnieuw in de plooi rond zijn schouders. Hij zwierde de rugzak om. Met grote passen beende hij het gebouw uit. Langs de zijkanten van de verzamelplaats hingen, zaten, stonden zijlijners en zijlijnsters. Achteloze hoofden met achteloze gebaren in een loos leven. Zij keken naar hem. Zagen zijn kwade blik (hij had zojuist gedurende 15 miljoen minuten en 33 miljard seconden integraal zijn tijd verknald) en zijn resolute houding. Een dood punt in de verte. Hij geeft de zwaaideur een stevige por. Degene die achter hem komt, zou frontaal met zijn bakkes door het glas gaan. Na hem zwiepte de deur lege lucht terug. 'Jammer,' dacht hij:'het zou mijn verknalde tijd ruimschoots de moeite hebben gemaakt.'
Het daglicht prikt in zijn ogen. Hij ziet een stel socialisers (mensen waarmee hij over niets praat). 'Even de behoefte aan zelfbevestiging bevredigen. Dat mag wel na het fenomenale inhoudloze gezeik van zonet.' Hij stapt op de groep meiden af. Begroet hen en bedenkt 'Er moet meer zijn in dit beschoren leven. een uitdaging is een noodzaak. De noodzaak een noodzakelijk kwaad.' Na 4 minuten en 17 seconden laat hij het hoopje gozers voor wat het is. Op zoek naar een uitdaging. Het meisje met de mooie tanden zit weer op de bank. Dat kan hij van hier, buiten is dat, zien. Weerloos zit ze daar. Haar schouders zijn gebogen, haar handen hangen slapjes tussen haar breekbare dijen. Ze staart achteloos voor zich uit. Ze heeft te weinig lef om te huilen waar al die zijlijners bij staan. Haar guitige mondje is gesloten op een fijne witte streep na. Ze glimlacht.

Jef De Busser

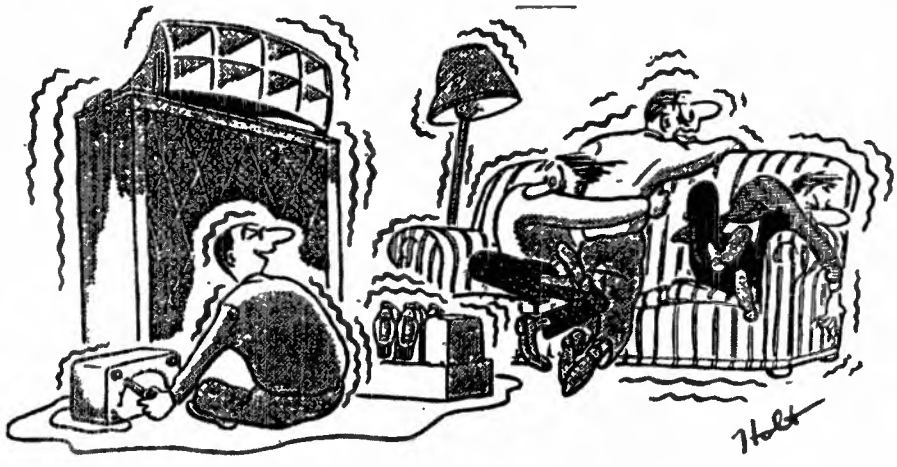

....en dit is 20 Hz!

(Uit Audio Craft)

Reparatietips voor radiolampen

Vaststellen van de juiste aansluitingen.

Wanneer de voet van een lamp is losgeraakt van de ballon, de verbindingen verbroken zijn en de ballon niet doorzichtig is, staan we voor het probleem: welke draad aan welke pen ? Er werd een oplossing bedacht. Meet eerst met een ohmmeter welke twee draden de gloeidraadaansluitingen zijn. Voorzie de lamp van gloeispanning m.b.v. krokodilklemmen. Wanneer de waarde niet bekend is, begin dan met een zeer lage gloei spanning, bijv. 0,5V. Stel een regelbare D.C.-voeding in op 0 volt.

Heeft het voedingsapparaat een stroombegrenzing, stel deze dan in op ongeveer 5 mA. Is de lamp direct verhit, verbind dan de min met een van de gloeispanningsaansluitingen en de andere toevoerdraden een voor een met de plus van de D.C.-voeding. De spanning voorzichtig verhogen tot enkele volts. De draad waarbij de grootste stroom loopt (bij een zelfde spanning uiteraard) is het eerste rooster. Heeft de buis meerdere roosters dan trekt het tweede rooster een lagere stroom omdat het verder van de gloeidraad verwijderd is. De anode trekt dus de kleinste stroom. Meestal zal de spanning dan al verhoogd moeten worden tot 100 volt of meer. Op die wijze alle toevoerleidingen aftasten en merken.

Denk er vooral aan de spanning in het begin zo LAAG mogelijk te houden. Men weet immers dan nog niet welke draad met het stuurrooster verbonden is. We gebruiken de roosters even als anode en moeten dus oppassen deze niet te vernielen door ze teveel stroom te laten trekken. Hebben we te maken met een indirect verhitte lamp dan zullen we net zolang moeten proberen totdat we emissie van betekenis vinden. De draad waaraan zich dan de min bevindt is de kathode. Verder handelen we als hiervoor beschreven Deze methode is ook geschikt om van een onbekende lamp de penconfiguratie te bepalen. Ten slotte kunnen we op deze manier een lamp onderzoeken waarbij klaarblijkelijk een der elektroden geen contact maakt met de bijbehorende pen of nok. Hierdoor kunnen we ons direct concentreren op de schuldige aansluiting en behoeven we niet alle aansluitpunten

over te solderen.

Het weer aanzetten van de voet.

Men kan natuurlijk de draden richten en in de gaatjes proberen te mikken, maar dan is men er nooit zeker van of elke draad wel goed contact met de bijbehorende pen maakt, zodat men het risico loopt dat de voet er later weer af moet. Een betere methode is de volgende: pluis een stukje flexibel netsnoer uit elkaar. Draai orn elk draad een adertje en soldeer zo dun rnogelijk. Zorg ervoor dat de pennen inwendig goed open zijn. Voorzichtig verhitten met een Z.g. pencil torch en tegen het licht houden. Steek de draden door de pennen en trek die, na de rand van de voet en de ballon van lijm te hebben voorzien, voorzichtig om en Om aan. De voet eventueel zolang met tape vastzetten. Dan ombuigen, vastsolderen en afknippen, Op deze manier is men er zeker van dat de draden zo ver mogelijk in de pennen zitten.

Reparatie van de gloeidraad.

Wanneer bij lampen als b.v. de 5Y3G de gloeidraad bij de puntlasplaats heeft losgelaten is da bijna altijd te repareren op de volgende manier: laadt een 50 uF elco op tot 250 volt. Verbindt hem dan met de gloeidraadaansluitingen. Wellicht ten overvloede: aanraken der draden geeft een flinke schok. Dan de lamp een of meer tikken verkopen. Gaat alles goed dan zien we een vonkje en de gloeidraad zit weer vast. Met acculampen als b.v. A409 hoeven we dit uiteraard niet te proberen. Als deze lampen een kapotte gloeidraad hebben is het slechts wachten op een opvolger van de heer P. Middelraad uit IJmuiden.

Een nieuwe topaansluiting maken.

Wanneer van een lamp als b.v. de E442 de topaansluiting ontbreekt dan kunnen we deze optisch (en elektrisch natuurlijk ook) als volgt weer redelijk herstellen: maak de aansluitdraad vrij door voorzichtig met een vijl of fijn slijpsteentje wat glas te verwijderen, 1 a 2 mm is al voldoende. Vertin de draad goed en verleng deze met een soepel blank draadje. Als dat mogelijk is knoop dan het draadje eerst om het restant van de glaskraai zodat het steviger zit. Neem een tandpastadopje, snijd het opstaande randje eraf en boor er een 3 mln gaatje in. De nieuwe aansluitdraad nu in het sleufje van dopje e en messing boutje M3 solderen, boutje door het gat steken, moertje er op, vastlijmen op de ballon en de lamp is weer bruikbaar. Er zijn mooiere dopjes die, na zwart gemaakt te zijn, op het eerste gezicht niet van een originele topaansluiting te onderscheiden zijn, b.v. de dopjes van 'Duracare' contactlensvloeistof. Nog een microbijdrage aan het milieu ook. Het topmoertje (3)

tenslotte maken we als volgt: leg een M3 moertje voor U, maak het een beetje warm met de soldeerbout en druk er zo'n zwart stofdopje voor een fietsventiel op. Draai het op de lamp en deze is weer toonbaar.

Herm Willems.

Het herstellen van de geleidende verflaag.

Vele oude radiolampen werken heden nog prima, ondanks hun leeftijd. Helaas zien ze er vaak niet erg fraai meer uit: stof, vuil, vet, vocht en vele andere ongerechtigheden zetten zich op de ballon vast. Vaak kun je aan de vervuiling van de ballon zien hoe bewogen het leven van een radiolamp gedurende vele decennia moet zijn geweest. Ik heb al lampen in mijn handen gehad die de eerste helft van hun leven in een restaurant moeten hebben doorgebracht, terwijl de tweede helft van hun leven zich op een vochtige zolder voltrokken moet hebben, de lampen waren bedekt met een dikke stinkende vetlaag, waarop zich een nog dikkere laag van stof en spinrag had verzameld.

Als het een lamp betreft die een heldere glasballon bezit, dan is het schoonmaken ervan een eenvoudige en prettige zaak: het resultaat is vaak een prachtig exemplaar die al haar geheimen prijs geeft.

Heel anders is het schoonmaken van een radiolamp die in een 'geleidende' verflaag is gedompeld. Met name de gouden en zilvergrijze verflagen die men bijvoorbeeld in de dertiger jaren gebruikte, blijken vaak de tand des tijds niet of nauwelijks te hebben doorstaan. Als men zo'n radiolamp voor de eerste keer uit het chassis wil verwijderen om een radiotoestel te restaureren, staat men soms voor een dilemma. Als men de lamp vastpakt blijkt de verflaag tot gruis te verpulveren, de lamp laten zitten belemmert een gedegen restauratie van de radio.

Heel voorzichtig uit het toestel nemen is de beste raad, vervolgens zoveel als mogelijk van de oude verflaag proberen te bewaren. Zodoende kan men de lamp niet in een doosje doen of een soortgelijke beschermende maatregel nemen. Een houten lampvoet is een van de betere mogelijkheden, dat zorgt er gelijk voor dat de lamp gefotografeerd kan worden zodat het oorspronkelijke uiterlijk niet verloren gaat. Men kan aan de hand van het oude uiterlijk een ingrijpende face-lift gaan uitvoeren.

Het is voor de kleur van de nieuwe verflaag van belang een stukje van de oude te bewaren. Aan de hand van een schoongemaakt schilfertje oude verf kan men de kleur van de nieuw aan te maken verf bepalen, ook radiolampen met een intacte oude verflaag kunnen in dit proces een rol spelen.

Het is bijna onvermijdelijk moderne verf te gebruiken om de lamp te voorzien van een nieuw en fris verfjasje. Soms is een oude verfcompositie nog na te maken, maar veelal gebruikte men in de twintiger en dertiger jaren van de twintigste eeuw ingrediënten die nauwelijks nog te krijgen zijn. Maak maar eens een op schellak gebaseerde lak, tel de kosten maar eens op: alleen al de schellak is de laatste decennia schier onbetaalbaar geworden.

Als we een lak hebben uitgekozen en de juiste kleur hebben verkregen, moeten we nog een Juiste 'geleidbaarheid' van de verf zien te bewerkstelligen. Verflagen van radiolampen hadden meestal als doel de radiolamp een vorm van 'afscherming" tegen storingsinvloeden te geven. Dit is nlet moderne lakken niet goed te bereiken, deze lakken zijn in meer of mindere mate isolators.

Deze geleidende laag op de glasballon van een radiolamp is van groot belang.

Ik heb eens een Philips Pionier V6A en een Philips Ouverture 461A op de werkbank gezet en getest wat het verschil is tussen een originele HF lamp en een exemplaar die haar verflaag miste. De lamp zonder gaf minder versterking, had sterk de neiging te oscilleren en had veel last van een soort microfonie, en ik had de indruk dat de verschillende trappen van de radio elkaar meer beïnvloedden. Kloppen op de kast van het toestel gaf wonderlijke effecten.

Een simpele oplossing voor dit probleem is een soort 'geleidende grondlaag' op de ballon aan te brengen . Een uitstekende geleidende laag is de 'grafiet lak' van Contact, de maker van o.m. 'Contact-spray'. Het spul zit verpakt in een spuitbus en laat zich gemakkelijk aanbrengen. Met tape plakt men de lampvoet en de top af. .Men spuit 2 tot 3 dunne laagjes op de ballon die men tussentijds laat drogen. Voorzichtig verwarmen met een föhn is mogelijk. Als de lak voldoende uitgehard is

kan men het draadje van de lampvoet opnieuw om de hals van de ballon aanbrengen. Het lampvoet-draadje is verbonden met 'afscherming' (shield) van de lamp. Hierna brengt men nog ca. twee lagen grafietlak aan en laat dit uitharden. Als alles goed verlopen is dan maak t de geleidende laag nu contact met bijv. massa, wanneer men de lamp in een radiotoestel plaatst. Nu kan men de kleur-laag op de ballon spuiten of penselen en na het drogen eventueel een nieuwe opdruk op de lamp aanbrengen. Overtollige verfresten kan men met een (scheer)mesje wegwerken. De lamp is weer in fraaie staat en werkt weer optimaal.

Een aantal door mij op deze manier opgeknapte radiolampen zijn aan hun tweede e leven begonnen en doen hun werk in fraaie radiotoestellen.

Hans Hilberink PE1MMK

En demandant un tarif, une notice, un catalogue faites-le de la part de la "T.S.F. pour Tous", c'est la meilleure des références

SOLDEREN ZONDER LOOD

Teneinde het milieu zoveel mogelijk te sparen, werden een aantal maatregelingen uitgewerkt om alle zware metalen bij productie processen te mijden.
Zo zullen we in een volgend artikel i.v.m. batterijen zien dat zoals reeds gebeurd is met de loodvrije benzine, batterijen zonder kwik in de handel gebracht werden en men in de toekomst ook een verbod gaat uitvaardigen tegen het gebruik van cadmium in oplaadbare batterijen.

Met ingang van 1 januari 2004 wordt het huidige door ons gebruikte soldeertin (60% tin/ 40% lood) verboden.
Voor loodvrij solderen komen de volgende metalen in aanmerking: koper(Cu), zilver(Ag), bismut (Bi), antimoon (Sb), indium (In) en zink (Zn).

De problemen die dit voor de industrie oplevert (machinaal solderen) valt buiten beschouwing, daar de amateur voornamelijk geïnteresseerd is in hand solderen. Vermelden we wel dat er hier méér problemen voordoen dan bij manueel solderen.
De meeste loodvrije soldeer legeringen bestaan momenteel uit : tin-koper, tin-zilver (deze legering werd nu reeds toegepast door freaks in het bouwen van hoogwaardige audio apparatuur), en tin-zilver-koper. Deze laatste legering heeft het laagste smeltpunt (217°C t.o.v. de huidige Sn60/Pb40 legering, die een smeltpunt van 183 °C heeft). Het ziet er naar uit dat deze legering dan ook de nieuwe standaard zal worden.

Volgens de producenten zou deze omschakeling slechts met een geringe prijsverhoging gepaard gaan.

In verband met de milieubescherming dienen we nog te vermelden dat, wanneer in Nederland een aankoop - bv: een soldeerstation, video of iets dergelijks, gekocht wordt, zij een verwijderingstaks aanrekenen. Dit gebeurt zelfs door postorder bedrijven, wanneer een Belg een aankoop doet, wat uiteraard onlogisch is. Daar zij de taks opstrijken en de verwijdering in België dient te gebeuren.
Zoals we allemaal wel weten, wanneer het in Nederland regent, druppelt het in België en zal het zéker niet lang meer duren voordat een dergelijke taks in ons land wordt ingevoerd.

Roger Staelens

FOTO-TENTOONSTELLING

Zoals reeds vermeld, loopt er vanaf zat. 16 juni een fototentoonstelling in het cafetaria van ons museum. Ze zal handelen over mensen en bezienswaardigheden van Olen. De foto's zullen zodanig gekozen zijn dat de mensen nog herkenbaar zijn. Ook wordt op video een film afgedraaid over de stoeten "Het hele dorp" van 1971 en 1972. Commentaar wordt spontaan gegeven door oud koster van O.L.V. Olen, Jef Mertens.
Een must voor wie zich Olenaar noemt !

Open voorlopig tot eind juni, inkom gratis.

Hifi Video Center n.v.

Jong en Dynamisch

hifi-center

Daar zit muziek in

Spoorwegstraat 3
2300 Turnhout
tel. 014/41 52 37
fax. 014/42 10 05

HOE ONZE PAS VERWORVEN AANWINST WEER AAN DE PRAAT KRIJGEN?

Deel 2

In het eerste deel zagen we hoe we konden vaststellen of de fout in het hoog of laagfrequent (of bij Supers in middenfrequent) gedeelte schuilt.

Veronderstellen we dat we geen bromtoon krijgen wanneer we met de vinger de pick-up aansluiting aanraken. In dit geval zijn we reeds zeker dat er minstens een fout zit in het laagfrequent gedeelte.
Warmeer we te maken hebben met oude toestellen, die voorzien zijn van Amerikaanse buizen met topaansluiting (rooster) dan raken We eerst de top aansluiting van de eindbuis aan.
OPGELET: NIET ALTIJD IS DE TOPAANSLUITING HET ROOSTER. SOMS IS DIT DE ANODE (HOOGSPANNING); RAADPLEEG DAAROM STEEDS EERST HET BUIZENVADEMECUM ALVORENS TOT HANDELING OVER TE GAAN.
Dit is meestal één van de twee meest doorzichtige buizen waarvan de tweede letter een L of een B is. De buizen 6V6, 6F6 en 6L6 zijn ook eindbuizen. Brengt deze aanraking een bromtoon ten gehore, dan is deze buis en de daarbij horende kring nog in orde. In het tegengestelde geval is ofwel de buis stuk ofwel zit er een fout in de bijhorende kring. Daarom vervangen we eerst de buis (of testen we ze met een buizentest-apparaat). Indien nog geen brom onderzoeken we de verschillende spanningen die aan de buis liggen met behulp van een Buizen Vademecum. Zo kijken we na of de vereiste anodespanning aanwezig is, of de gewenste rooster voorspanning klopt, (RC combinatie checken) en of de kathode over een negatieve spanning beschikt. Kloppen deze spanningen niet, dan controleert men eerst de componenten die de kring van de bewuste buis uitmaken, en gaan dan verder met ons onderzoek in de richting van de antenne. Meestal volgt er na de eindbuis een tweede laagfrequent buis, waarvan de tweede letter een F (pentode) is. Dan de detectorbuis, waarvan de tweede letter een F of B is. Wanneer U bij de topaanslUiting van deze buis nog steeds geen bromtoon hoort kunt U besluiten dat de fout niet in het laagfrequent gedeelte ligt.
Opgelet: wanneer de buizen van Uw toestel niet over een topaansluiting beschikken, kunt U via het reeds genoemde buizenvademecum vinden op welke pen het rooster zich bevindt. Het aanraken van de pen die als stuurrooster vermeld staat geeft hetzelfde resultaat als het aanraken van de topaansluitingen. Let er echter voor op dat U niet per vergissing de anodepen aanraakt, daar deze drager is van de hoogspanning (minstens 250V,en soms véél meer).
Maak NOOIT de draden van de primaire van de luidsprekertransformator los.
Immers, wanneer de radio terug onder spanning wordt gezet, zal de plaat (anode) stroom van de eindbuis verbroken zijn.Het schermrooster neemt dan alle elektronen op waardoor het gloeiend heet wordt en in enkele seconden doorbrandt. De eindbuis is dan totaal vernield.

Het kan voorkomen dat de zekering van de stroommeter van het lichtnet doorslaat wanneer we het snoer van de radio in het stopcontact steken (met het toestel uitgeschakeld. In dit geval schuilt er een kortsluiting in het snoer of de stekker. Het laatste is het meest waarschijnlijke). Brandt de zekering door op het ogenblik dat we het toestel aanzetten, dan bevindt de kortsluiting zich in het toestel. In principe moeten we nu een onderscheid maken tussen wisselstroom en wissel/gelijkstroom toestellen. De nog oudere toestellen werkten uitsluitend

met accu's. Aangezien we slechts zelden met deze twee laatste soorten zullen te maken krijgen beperken we ons hier tot het eerste type.
Eerst meten we de primaire van de voedingstrafo na. Normaal moet de meter hier ongeveer 10 Ohm aanwijzen. Slaat de meter niet uit, met andere woorden, is de weerstand of impedantie nul, dan kunnen we concluderen dat de primaire in kortsluiting is. Is de weerstand normaal, dan moeten we de weerstand meten tussen de kern en één van de aansluitklemmen van de primaire (P1 of P2). Deze weerstand dient oneindig hoog te zijn wanneer de trafo in orde iS. Geeft de meter een waarde van 10 tot 0 Ohm, dan is er een kortsluiting tussen de primaire en de kern. De kortsluiting komt dan dikwijls door de afschermmantel (indien aanwezig) of door de verbinding van de schakelaar (ingangsspanning keuze) met de transformatorkap.
Als er kortsluiting is tussen primaire en chassis, slaat de zekering slechts door wanneer de aardleiding aangesloten is.

Laat ons nu enkele eenvoudige doch vaak voorkomende fouten bespreken:

-Wanneer de radio wordt aangezet en de lichtsterkte van de op het lichtnet aangesloten gloeilampen vermindert moet hij ONMIDDELIJK worden uitgeschakeld.
Wanneer U de trafo doormeet, zult U soms merken dat de secundaire een kortsluiting vertoont. Meestal zal de eerste afvlakcondensator van de voedingscombinatie doorgeslagen zijn. Vervang deze er wel op lettend dat de plus en de min juist zijn aangesloten, daar het hier om een electrolytische condensator gaat.

-Wordt bij het inschakelen de gelijkrichterbuis roodgloeiend, schakel het toestel ONMIDDELIJK uit. Deze buis wordt gloeiend omdat we met de zelfde fout te maken hebben als hierboven. Vervang de afvlakcondensatoren en vervang tevens de gelijkrichterbuis daar deze minstens half vernield werd door het aanstaan van het toestel in deze situatie. Wanneer de gelijkrichterbuis niet alleen roodgloeiend wordt doch ook nog vonkt, vervang deze dan onmiddellijk samen met de eerste afvlakcondensator. DUS ALTIJD BEIDE VERNIEUWEN.

-Indien het schermrooster van de eindbuis roodgloeiend wordt.dan is de anodestroom van deze buis onderbroken. Door ONMIDDELIJK uit te schakelen kunt U de buis mischien nog redden. Meestal is de plaatkring onderbroken doordat de verbinding met de primaire van de uitgangstrafo onderbroken is met de gevolgen die we reeds eerder in de cursus zagen.

-Wanneer de buizen niet branden na het inschakelen van het toestel kijken we éérst of de schakelaar {méestal bevindt deze zich op de volume potentiometer) voldoende contact maakt, We controleren dit door de schakelaar kort te sluiten door middel van een draadje. In geval geval van defect kan meestal een spuitbus met contactspray redding brengen. ukt dit niet, dan maken we de schakelaar open en verwijderen de oxydatie van de contactpunten.
In het slechtste geval dient de schakelaar vervangen te worden.
Het kan echter ook voorkomen dat de gloeistroomwikkeling van de trafo onderbroken is. Soms gebeurt het echter ook dat, wanneer de gloeidraden van de buizen in serie staan, deze ergens onderbroken zijn. Neem daarom ALLE buizen uit het toestel en meet de gloeidraden door.

-In geval bij rooster aanraking van de eindbuis geen bromtoon uit de luidspreker komt, dan is meestal de condensator doorgeslagen die over de primaire van de luidsprekertrafo staat. In dit geval lopen alle laagfrequente stromen naar de aarde. Om dit te kunnen zien meten we de

spanningen aan de uiteinden van de luidsprekertrafo. De spanning aan de ingang moet 10-15V hoger zijn dan aan de uitgang.
Zijn beide spanningen gelijk, dan is de condensator doorgeslagen. Is deze niet defect, dan ligt de oorzaak in een kortsluiting in de secundaire van de luidsprekertrafo.

-Slechte verbindingen met het chassis (aarde en negatief van de hoogspanning kunnen verschillende storingen veroorzaken, die soms moeilijk op te sporen zijn. Zo maakt een slechte verbinding tussen een koppelcondensator en het chassis dat de radio gaat genereren in de vorm van een fluit of bromtoon (hij werkt dan a.h.w. als een zender). Een slechte verbinding tussen het chassis en een condensator die deel uit maakt van de Automatische Sterkte Regeling (A.S.R.) geeft een grote demping en heeft dus een verlies aan gevoeligheid tot gevolg. Ook een slechte verbinding tussen een van de afschermingen en het chassis kan genereerneigingen vertonen in het hoogfrequent of middenfrequent gedeelte van de radio.
Een nog veel voorkomende fout is een slechte verbinding tussen het metalen huis (min) van de electrolytische condensator en het chassis. Omdat de meeste elco's gebruikt worden voor de afvlakking zal het toestel brommen door onvoldoende afvlakking.

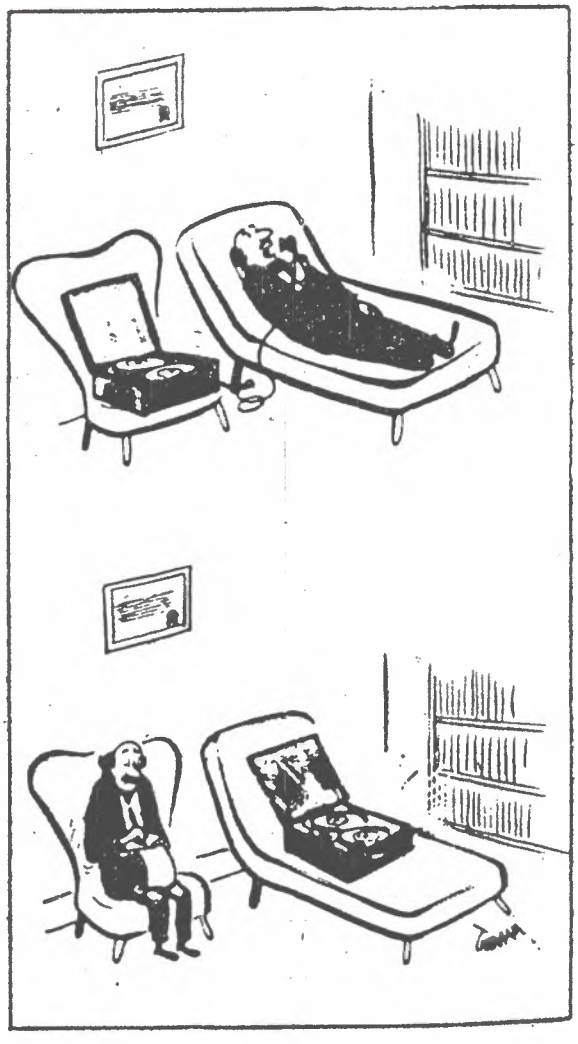

Effectieve leden chronologisch tot 26.04.2001

Jaar	Naam	Voornaam	Straat, Nr	Gemeente	Tel Nr	GSM
2001	Antheunis	Julien	Kapellendries 44	9230 Wetteren	09/366 25 36	
1996	Antonis	Luc	Herentalse Stwg 33	2230 Herselt	014/54 45 80	
2000	Beesmans	Lambert	Maastrichtse Steenweg 141	3700 Tongeren	012/26 20 30	
1998	Bellens	August	Industrielaan 31	2250 Olen	014/21 51 10	
1996	Bens	Karel	Morkhovense weg 45	2200 Noorderwijk	014/26 16 15	
1998	Bosmans	Eddy	Koperstraat 45	2250 Olen	014/21 57 53	
2000	Brasseur	Anton	Papestraat 13	3140 Keerbergen	0478/82 25 40	
1995	Brasseur	Bruno	Jan Eduard Claeslaan 33	2560 Nijlen	03/481 93 77	
2000	Brasseur	Johan	Zakstraat 23	2800 Mechelen	0476/31 30 10	
2000	Brasseur	Paul	Tangemdenweg 4	1800 Vilvoorde	02/253 08 02	
2001	Brasseur	Yves	Guldensporenlaan 36	3010 Kessel-Lo	016/25 36 65	
1998	Brems	Rooske	Tremelobaan 76	3140 Keerbergen	015/23 49 40	
1996	Caluwaerts	Lieve	Kamerijkbos 5	1653 Dworp	02/380 06 28	
2000	Celen	Florent	Fanfarenstraat 15	2260 Zoerle-Parwijs	014/54 31 04	
2001	Che'Baro	Sammy	Muizenstraat 84	1981 Hofstade	015/42 42 49	
1998	Cipido	François	Schrieksebaan 237	3140 Keerbergen	015/23 42 07	
2000	Claes	Daniël	Dennenstraat 12	3200 Aarschot	016/56 54 47	
1994	Coeck	Germana	Gerheiden 43	2250 Olen	014/21 47 49	
1999	Comily	Johan	Gemeneweidestraat 29	8000 Brugge	050/33 25 84	
1998	Criekemans	André	Drijhoek 17	2440 Geel	014/58 87 73	0478/24 41 04
1996	De Bruycker	Germain	Velodromstraat 2	2200 Herentals	014/70 56 64	
1998	De Busser	Eddy	Geelse Weg 49A	2250 Olen	014/21 61 64	
1996	De Busser	Joël	Oosterhoven 35	2270 Herenthout	014/22 55 83	
1996	De Busser	Jos	Welvaartstraat 31	2250 Olen	014/21 99 03	
1999	De Ceulaer	Freddy	Hondsberg 2	2200 Herentals	014/22 25 25	
1996	De Ceuster	Louis	Greesstraat 15	2200 Herentals	014/21 49 74	
2000	De Ferme	Alfons	Witte Weg 42	3582 Koersel	011/57 21 65	
2000	De Groeve	Emiel	Sionvest 72	2500 Lier	03/480 76 60	
1997	De Peuter	Denis	Pastoor Van Looystraat 20	2250 Olen	014/21 62 45	
1999	De Proost	Paula	Schrieksebaan 237	3140 Keerbergen	015/23 42 07	
2000	De Roeck	Ronny	Steystraat 31	3200 Aarschot	016/56 18 64	
2000	De Schepper	Freddy	Hogestraat 2	8610 Zarren-Kortemark		
1998	De Smet	Roland	Tuinstraat 21	8560 Wevelgem	056/42 28 96	
1998	De Wever	Maurits	Westmeerbeeksestwg 15	2230 Herselt	016/69 73 20	
2000	Dekker	Albert	Jan Eduard Claeslaan 54	2560 Nijlen	03/411 15 64	
2000	Dierckx	Rudy	Lokert 4	2250 Olen	014/26 58 51	
2001	Feyaerts	Johan	Appelweg 27	3321 Nieuwrode		
1999	Gils	Herwig	Wilgenstraat 45	2250 Olen	014/23 08 56	
1998	Gios	Willy	Nachtegaalstraat 49	2260 Oevel	014/23 45 84	
1998	Goossens	Marijs	Boskant 27	2250 Olen	014/22 37 26	
2000	Grombes	George	Goede Haardlaan 6	3001 Heverlee	016/22 67 72	0478/41 60 89
2000	Gurdebeke	Jos	Rubenslaan 21	8370 Blankenberge	051/41 58 81	
1998	Heemkring	De Linde	Kasteelstraat 10	2250 Olen	014/21 94 66	
2000	Huyben	Paul	Heesstraat 90	3640 Kinrooi-Kessenich	089/56 67 55	
1994	Janssens	Frans	Fraikinstraat 28	2200 Herentals	014/21 37 97	
2001	Jaspers	Guido	Brusselse steenweg 104	1980 Zemst	015/62 16 01	
1997	Laenen	Marcel	Oevelse weg 95	2250 Olen	014/21 39 32	
1999	Lange	Angelika	Lierse veldstraat 61	2560 Nijlen	03/411 19 09	
2001	Liekens	Paul	Van Leriusstraat 19	2018 Antwerpen	0477/87 92 43	
2000	Loodts	M.	Kruishuisstraat 57	2300 Turnhout	014/43 78 99	
2000	Luyckx	Mark	Dellekens 20	2250 Olen	014/22 13 05	
1998	Merckx	Gino	Steenweg op Gierle 34	2300 Turnhout	014/43 81 68	
1998	Merckx	Vincent	Schorvoortberg 79	2300 Turnhout	014/41 45 63	
1994	Moelans	Guido	Kruishuisstraat 57	2300 Turnhout	014/43 78 99	
1999	Nuyts	Jos	Schoolstraat 55	2275 Gierle-Lille	014/55 42 66	
2000	Ooms	Louis	Vennekensbossen 35	2400 Mol	014/31 57 47	
1997	Opdencamp	Robrecht	Kosterstraat 18	3510 Kermt	011/25 11 45	
1999	Peeters	Louis	Geelse Weg 41	2250 Olen	014/21 58 53	
1997	Peeters	Ludwig	Gerheiden 65A	2250 Olen	014/21 47 65	
1997	Peeters	René	St. Sebastiaanstraat 2	2250 Olen	014/21 27 82	
1998	Schoefs	Jean	Kloosterlaan 58	3500 Hasselt	011/27 28 66	
2000	Slaets	Mark	Vierhuizen 1D	2250 Olen	014/21 67 81	
1999	St Theresia	college	Veldlaan 11	1880 Kapelle o/d Bos	015/71 13 80	
2000	Staelens	Roger	Wateringen 6	2280 Bouwel-Grobbendonk	014/51 98 74	
2000	Steams	Ron	Parkstraat 1	1830 Machelen	02/251 77 43	
1999	Sterckx	Erwin	Baksveld 3A	2260 Westerlo	016/69 58 76	
1998	Sterckx	Jos	Oude-Zoerlebaan 8	2260 Heultje	016/69 96 84	
1998	Thys	Juul	Doffen 36	2250 Olen	014/21 60 10	
2000	Torfs	Jan	Wijtestraat 10	3201 Aarschot	016/57 15 75	0476/58 13 09
1998	Valgaeren	Gaby	Het Rot 4	2230 Herselt	014/54 01 04	

2001	Valgaeren	Theo	Aarschotse steenweg 148A	2230 Herselt	016/69 79 41	
2000	Van Calster	Willy	Westerlose Steenweg 75	2230 Herselt	014/54 95 83	
2000	Van de Vel	Werner	Steenbergstraat 11	2280 Grobbendonk	014/50 03 38	
1996	Van de Velde	Simon	Schuttersstraat 2	2200 Herentals	014/21 68 79	
1997	Van De Vijver	Etienne	Dassastraat 48	2100 Deurne	03/822 52 64	
1997	Van Den Berk	Jackie	Vogelkersstraat 28	3920 Lommel	011/54 52 43	
2001	Van den Brandt		Begonialaan 4	2260 Oevel	014/23 47 05	
1998	Van den Eynden	Dirk	St. Waldetrudisstraat 103	2200 Herentals	014/21 94 17	
2000	Van den Langenbergh	Karel	Dorp 34	2310 Rijkevorsel	0495/87 22 11	
2000	Van der Bie	Kees	Rottenburgse weg 176	3241 XE Middelhamis	0031-187-486722	
2000	Van der Heyden	J.	De Tieckenstraat 2	3700 Tongeren	012/26 11 13	
1995	Van der Meyden	Yves	Antwerpseweg 118 D	2440 Geel	014/59 07 52	
2000	Van der Vleuten	Henk	Herentalsstraat 67	2300 Turnhout	014/41 90 28	
1998	Van Dyck	Theo	Dorp 77	2288 Bouwel	014/51 49 68	
1996	Van Eester	Gust	Wielewaalstraat 9	2280 Grobbendonk	014/51 61 66	
1997	Van Gansen	André	Heibos 5	2280 Grobbendonk	014/51 77 85	
1997	Van Gansen	François	Wolfstee 15	2200 Herentals	014/21 02 20	
2000	Van Gorp	Jan	Bel 148	2440 Geel	014/58 92 50	
2000	Van Molle	Paul	Spekmolenstraat 53	2200 Herentals	014/23 16 90	
1996	Van Olmen	Louis	Honingstraat 15A	2250 Olen	014/21 37 71	
1994	Van Opstal	Bert	Gerheiden 43	2250 Olen	0496/35 02 93	
1994	Van Opstal	Johan	De Elst 2	1600 St Pieters-Leeuw	02/356 02 83	
1994	Van Opstal	Pieter	Gerheiden 43	2250 Olen	014/21 47 49	
1997	Van Poppel	Willy	Vijverlaan 36	2610 Wilrijk	0495/20 74 29	0477/80 54 29
1998	Van Reusel	Herman	Gerheze 9	2250 Olen	014/21 35 93	
1998	Van Roosbroeck	Dina	Leemanslaan 1A	2250 Olen	014/21 31 93	
1996	Van Tilburgh	Eric	Liersesteenweg 41	2640 Mortsel	03/440 22 11	
1999	Veraghtert	Wim	Gemeenteheide 48	2440 Geel	014/58 82 79	
1996	Verboven	Jos	St. Jansstraat 62	2200 Herentals	014/22 23 78	
1997	Verdood	Eddy	Berthoutstraat 12	2640 Mortsel	03/440 16 30	
1997	Verellen	Gustaaf	Wagenmakersstraat 2	2250 Olen	014/21 60 78	
1996	Vergauwen	Bart	Kamerijkbos 5	1653 Dworp	02/380 06 28	
1994	Vergauwen	Goedele	De Elst 2	1600 St Pieters-Leeuw	02/356 02 83	
1996	Vergauwen	Lieven	Vaaltweg 23	3020 Herent	016/29 32 63	
2000	Verschraegen	Alex	Achtenkouterstraat 15	9041 Oostakker	09/355 30 59	
1998	Verschueren	Louis	Asterlaan 2	2260 Oevel	014/23 42 58	
2000	Vreugde	Petra	Mechelsesteenweg 307	3020 Herent	016/22 93 39	0475/90 20 96

MUSEUMDAG 20 MEI 2001

De Vlaamse museumvereniging (VMV) organiseert op zondag 20 mei een museumdag. Het Olens Radiomuseum is één van de ca 200 Vlaamse musea die hieraan deelnemen. Deze musea zullen op 20 mei de hele dag open zijn en gratis te bezichtigen. De museumdag vormt met de Archievendag (19 mei) het Erfgoedweekend.

Cultureel erfgoed : het DNA van onze samenleving.

Bij het bepalen van deze definitie is het VMV uitgegaan van "hoe een mens wordt wat hij is". Enerzijds zijn er de genen die ons fysisch erfgoed zijn, anderzijds is er de cultuur, anders gezegd : de culturele genen. Beide soorten genen zijn complementair met dit verschil : waar de fysische genen individueel zijn, zijn de culturele genen maatschappelijk. (overgenomen uit een brief van het VMV).

Meer informatie vindt u op de websites erfgoedweekend.be (in voorbereiding) en museumvereniging.be.

In ons museum zijn ook brochures te vinden.

Wij verwachten u allen op 20 mei !

OPLOSSING PUZZEL NR 11.

De kneep is om de tekening een draai te geven zodat ze een brug van Wheatstone wordt (in een volgend artikel). Dan is het verder heel simpel, want de middelste, vertikaal getekende weerstand kan weggelaten worden. De uitkomst is dus **10 Ohm** (parallelschakeling van twee serieweerstanden).

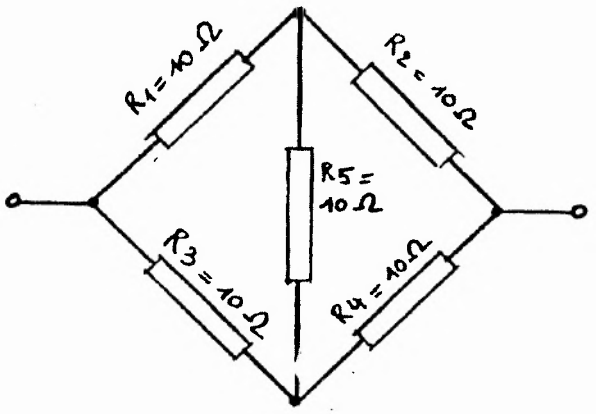

Bruno Brasseur.

ORM zoekertjes

Germain De Bruycker, Velodromstraat 2, 2200 Herentals, tel. : 014/70 56 64
Zoekt :
Een rug voor de SBR type 636A of 636U. Tevens de koppeltransfo en de eindtransfo (voor 2 keer de 42 - lampen) van deze SBR 636.
De rug en de witte knop voor de Philips type B3X90U.
(n.v.d..r. : deze toestellen zijn, ter vergelijking, ook in het museum aanwezig).

Bruno Brasseur, J.E.Claeslaan 33, 2560 Njijlen, tel. : 03/481 93 77
zoekt :
Het schema van een SBR C5337A, 1952.

ORM, Gerheiden 39-41, 2250 Olen
Zoekt :
Het schema van een Siera type SA7725T en een Novak type 551.

Roger Staelens, Wateringen 6, 2288 Bouwel, tel./Tax : 014/51 98 74
Zoekt :
Twee goede (Hi-Fi klasse) uitgangstrafo's voor EL84
Standaard probe voor RHODE & SCHWARZ URI testapparaat

Biedt aan :
Buizenvoltmeter HEWLETT PACKARD in uitstekende staat. Prijs 950 Bef.

Bleuet
PARIS
307